

B I L T E N

Broj 2

15. mart 2011.

026/711-035, E-mail: info@psssd.org.rs
11431 Kolari, Železnička bb, Smederevo

SAVETODAVNA SLUŽBA

Tiraž: 300

Sadržaj:

Tekući radovi u višegodišnjim zasadima ----- strana 3
(Boban Marković, dipl.inž.polj. za voćarstvo i vinogradarstvo)

Zaštita višegodišnjih zasada..... strana 4
(Slavica Stojkić, dipl.inž.polj. za zaštitu bilja)

Stanje ozimih ratarskih kultura ..... strana 5
(Goran Pavlović, dipl.inž.polj. za ratarstvo)

Zaštita rasada..... strana 6
(Žaklina Mladenović dipl.inž.polj.za zaštitu bilja)

TEKUĆI RADOVI U VIŠEGODIŠNJIM ZASADIMA

Agrotehnički radovi koji se trenutno preduzimaju a pri kraju u voćnjacima su rezidba i fertilizacija ranih sorata koštičavog voća. Rezidbu treba prilagoditi snazi stabla a intenzitet rezidbe rodnom potencijalu stabla uz poštovanje uzgojnog oblika. Pregledom rodnih pupoljaka se može ustanoviti relativno dobra izdiferenciranost i očekivati dobar rod kako kod breskve i nektarine tako i kod jabuke.

U mere rezidbe na uzgojni oblik spadaju i povijanje grana kod kruške ili uvijanje grana kod trešnje zbog usmeravanja sekundarnih grana zbog lakše eksploatacije.

Fertilizacija ranih sorata breskve i nektarine, trešnje i višnje pa i šljive se izvodi sada a u izostanku unošenja jesenjeg đubriva i to kombinacijom adekvatnog "trojnog" tj. kompleksnog đubriva i KAN-a u odnosu 1:2 a svakako pre cvetanja.

U grupu aktuelnih radova spadaju svakako i podizanje novih proizvodnih zasada koji su period šestomesečne pripreme zemljišta i planiranja. Pre nego se i pristupi samoj sadnji neophodna je "još" jedna provera sadnog materijala bilo da se sadi "sadnica" ili "okulant" i to kroz proveru korenovog sistema na podlozi na taj način što se proverava njegova "svežina" zasecanjem "žila" i ukoliko se utvrdi da je došlo do eventualnog isušivanja tercijarnih i kvartanarnih žilica iste se prekraćuju do svežih delova korenovog sistema. Drugi vid provere je usmeren na nadzemni deo sadnice odnosno okulanta time što se proverava "spojno mesto" kvalitetom "srastanja" dok se grančice, ako postoje, zaseku, da se proveru njihova svežina pa se eventualni oštećeni delovi uklanjaju do svežih delova biljke. Ukoliko su se sadnice tj. okulanti nalazili u trapu – TREBA ZNATI

- da se sadnice sade na onu dubinu na kojoj su se nalazile u rastilu!!!
Česta je greška da se sadnice zatrpavaju preduboko ali TREBA ZNATI –
- da se "spojno mesto" mora nalaziti iznad površine zemlje!!!

Prve dopunske obrade zemljišta u vidu kultiviranja ili tanjiranja su u punom jeku ali TREBA ZNATI – da one nisu neophodne i da se njima: - kultiviranjem pojačava evapo-transpiracija tj. odavanje vlage iz zemljišta a tanjiranjem povećava zbijenost zemljišta, dok je u ovom periodu, kada će se najintenzivnije obavljati mere hemijske zaštite, tražiti najbolja prohodnost u međurednom prostoru.

ZAŠTITA VIŠEGODIŠNJIH ZASADA

Breskvu u ovom periodu treba zaštititi od bolesti „kovrdžavosti lista“ čiji je prouzročivač gljiva *Taphrina deformans*. Gljiva prezimljava u obliku spora na kori grana i grančica.

U hladnim i vlažnim vremenskim uslovima, rano u proleće, u fazi bubrenja i otvaranja lisnih pupoljaka, spore kličaju i inficiraju biljku.

Suzbijanje ove bolesti počinje za vreme mirovanja vegetacije (pred pucanje pupoljaka) kada se koriste preparati na bazi bakra.

Drugi tretman se izvodi u fenofazi „ zelene tačke “ na pupoljcima, sledećim preparatima: DAKOFLO, BRAVO, SYLLIT.

Za suzbijanje prezimljujućih oblika štotočina upotrebiti mineralna ulja.

VAŽNO:

Ostvarena infekcija uzročnikom kovrdžavosti breskve ne može se naknadno suzbiti, te je zaštitu potrebno izvesti isključivo preventivno – pre kiše, tj. pre ostvarivanja uslova za zarazu.

Prskanje je potrebno izvesti po tihom vremenu bez vetra uz povećan utrošak tečnosti.

Proizvođači koji nisu obavili tretman zaštite šljive, višnje i trešnje – plavo prskanje – to mogu obaviti tokom marta, čime smanjuju infektivni potencijal za predstojeću vegetaciju.

Povišene temperature usloviće ubrzati razvoj vegetacije jabučastog voća. U narednom periodu treba izvesti zaštitu i ovih voćnih vrsta. Od preparata upotrebiti: BAKARNE PREPRATE i MINERALNA ULJA, ili koristiti gotove kombinacije ovih preparata. Ovim preparatima dodati: CIPKORD, TALSTAR, CYTHRIN i dr. za suzbijanje pokretnih formi insekata, posebno kada je zaštita kruške u pitanju i suzbijanje kruškine buve.

Vinovu lozu po obavljenoj rezidbi zaštititi od *Fomopsis* BAKARNIM preparatima, a za suzbijanje eriofidnih grinja koristiti preparate na bazi SUMPORA.

RATARSTVO

Stanje ozimih ratarskih kultura

Pšenica je u solidnom stanju i u zavisnosti od kvaliteta setve nalazi se u fazi bokorenja. Prihrana azotnim đubrivima je uglavnom u punom jeku, a potrebno je uneti oko 80-100kg čistog azota po hektaru za ovu 2011. godinu, a za ječam oko 70-85 kg u zavisnosti od stanja useva odnosno porasta i da li je sklop povoljan. Takođe je potrebno uneti dodatno, najbolje folijarno, određenu količinu azota i pre svega fosfora prilikom tretiranja protiv korova. Nedostatak azota kao elementa se manifestuje bledom zelenom bojom ili žutilom listova.

Za razliku od prethodnih godina povoljni vremenski uslovi u toku jeseni, omogućili su da se 70% od planiranih površina ozimih žitarica zaseje u optimalnom roku. Na većem delu površina koje su zasejane bilo je usporeno klijanje i nicanje i pored dovoljno vlege u zemljištu jer je izostalo valjanje posle setve. To je dovelo da pšenica u zimu uđe niskog porasta i faza bokorenja započne s proleća.

U zimskom periodu mraz nije naneo štete jer je pšenica bila u glavnom pod snegom i sada se nalazi u fenofazi bokorenja i formiranja lisne mase.

Prihrana pšenice:

Prihranu obaviti u dva dela:

Prihranu obaviti rukovodeći se vremenom setve pšenice:

Planiranu količinu podeliti na dva dela:

I prihrana – 200kg/ha KAN-a do sredine marta

II prihrana , korektivna – 100-150kg/ha KAN-a do kraja marta i početkom aprila.

Napomena: za zemljišta koja nisu kisela, a imaju neutralnu reakciju, može se koristiti i UREA u količini 150kg /ha, isključivo u prvoj prihrani dok u korektivnoj, obavezno upotrebiti KAN (zarad poštovanja zdravstvene ispravnosti useva)

Prihrana ječma:

Umanjiti za 20-25% od količine preporučene za pšenicu kako ne bi došlo do poleganja.

Prolećna setva jarih kultura:

Optimalni rok je sredina marta.

Preporuka sortimenta za setvu jarih kultura:

Jara pšenica: *NATAŠA, VENERA*

Jari ječam: *VIKTOR, NS-456, NS-448, DINARAC, DUNAVAC, JADRAN*

Jari ovas: *SLAVUJ, RAJAC, LOVČEN*

Jari tritikale: *VOJVODA, KG-20, FAVORIT*

ZAŠTITA RASADA

Nekada je proizvodnja povrća uglavnom bila za svoje potrebe, ili za pijacu a danas je to veoma profitabilna grana poljoprivrede. U poslednje vreme veoma je aktuelno gajenje povrća u zaštićenom prostoru. U ovoj veoma zahtevnoj i komplikovanoj proizvodnji proizvodnja rasada sigurno zauzima jedna od bitnih stavki. Proizvodnjom zdravog rasada u velikoj meri se utiče na prinos i kvalitet useva. Greške u proizvodnji rasada se teško mogu nadoknaditi kasnije u toku vegetacije.

Pored mera kao što su adekvatan izbor semena, obezbeđivanje optimalnih uslova kada je u pitanju temperatura, vlažnost i zalivanje itd., veliku pažnju treba posvetiti praćenju pojave bolesti i štetočina, kao i primeni mera zaštite.

Najznačajniju bolest u proizvodnji rasada izazivaju gljivice iz roda *Rhizoctonia* spp., *Phytium* spp., *Phytophthora* spp., koje se nalaze u površinskom sloju zemljišta i intenzivno se razvijaju baš u ovakvim vlažnim uslovima. Prvi simptomi su omekšavanje i nekroza prizemnog dela stabla koja se brzo širi prema vrhu i korenu biljčice, obuhvatajući nežno stablo. Zbog onemogućenog protoka vode i hranljivih materija dolazi do poleganja, tzv., „topljenja“ rasada. Parazit se velikom brzinom širi i na susedne zdrave biljke i u povoljnim uslovima zahvata veći deo rasada, prouzrokujući njegovo propadanje i stvaranje golih mesta u leji. Obolele biljke treba počupati i ukloniti, a gola mesta i sve okolne biljke temeljno oprskati fungicidom.

Prvo zalivanje fungicidima treba obaviti odmah posle setve i u tu svrhu koristiti preparate PREVICUR 607 SL, PREVICUR ENERGY, PROPLANT.

Drugo zalivanje obaviti kada biljke imaju destak centimetara visine, ili posle pikiranja sa istim sredstvima.

Treće zalivanje obavlja se istim sredstvima i to prilikom rasađivanja kako bi se koren dobro natopio i zaštitio. Ovako pripremljen rasad lakše će se ukoreniti i bolje podneti stres pri iznošenju na stalno mesto.

Zaštita od štetočina je takođe bitna u proizvodnji rasada. Štetočine koje se najčešće javljaju su lisne vaši, rovci, puževi, golači, miševi, žičnjaci itd.

Lisne vaši su sitni insekti koji nanose štetu rasadu sisajući biljne sokove i prenoseći viruse. Zato ih treba suzbijati čim se primete jednim od inekticida: CONFIDOR, ACTELIC, MOSPILAN, VOLLEY 20SP.

026/711-035, E-mail: info.@psssd.org. rs

11431 Kolari, Železnička bb, Smederevo